

[Camre.]

Begrundelse.

Den hidtil hemmeligholdte interne rapport om arten af de giftstoffer, som Grindstedværket udtømmer, giver chokerende oplysninger om graden af miljødelæggelse fra værket.

Uanset at Grindstedværket søger at nedbringe mængden af skadelige spildstoffer, må værkets indsats anses for at være for langsom og for utilstrækkelig. På grund af den stærke reaktion fra befolkningen vil det være værdifuldt at få fastslået, om ministeren har mulighed for at standse forureningen, såfremt overlandvæsenskommissionen ikke træffer beslutning herom. Efter oplysninger i dagbladet Aktuelt den 5. august 1972 er en tilsvarende virksomhed i Bremen i stand til at producere uden at udtømme skadelige stoffer, og det bør derfor ikke tolereres, at Grindstedværket fortsætter miljødelæggelsen.

Vedrørende Grindstedværkets affalds karakter må man først og fremmest gøre sig klart, at det overhovedet ikke er undersøgt og næppe kan undersøges, hvilke skadevirkninger udtømningerne kan medføre. Det skyldes, at der udtømmes mange forskellige slags stoffer, hvoraf i hvert fald en del er kemisk reaktive. Derfor kan der dannes helt andre stoffer end dem, der udtømmes, og man kan ikke vide, hvilke skadevirkninger disse ukendte stoffer kan forårsage.

Også blandt de kendte stoffer er der meget farlige gifte, f. eks. 500 kg phenol årligt, som kan give afsmag til en halv million tons grundvand årligt. Ligeledes kan fremhæves, at der udtømmes 13,5 tons anilin.

I Grindsted å udtømmes bl. a. 60 tons sulfanilsyre og 30,5 tons sulfonamider i år. Disse stoffer er bakteriedræbende og vil formentlig i de store mængder kunne påvirke åens miljø (drab af mikroorganismer og dermed formentlig udryddelse eller beskadigelse af planter og dyr). Sammen med de organiske stoffer udtømmes 1.900 tons natriumchlorid og 1.900 tons natriumsulfat. Disse salte kan i vidt omfang ændre åens ferskvand til saltvand og dermed — selv om de ikke er giftige i almindelig forstand — ødelægge åens miljø.

Allerede ved min tiltrædelse som minister sidste efterår iværksatte jeg en undersøgelse af mulighederne for en direkte indgriben fra ministeriets side i denne forureningssag med hjemmel i den gældende lovgivning. Resultatet heraf var, at der ikke i denne fandtes muligheder herfor.

Efter lovgivningen træffes afgørelser i sådanne sager af landvæsensretterne, d. v. s. landvæsenskommissioner med mulighed for anke til en overlandvæsenskommission. Afgørelser truffet af disse myndigheder er i realiteten endelige, d. v. s. de kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed og kun i begrænset omfang for domstolene.

Det er min opfattelse, at en sådan ordning i visse tilfælde, f. eks. det foreliggende, kan medføre konsekvenser, som ud fra en samfundsmæssig betragtning må anses for betænkelige. I det forslag til lov om miljøbeskyttelse, som jeg fremsatte for folketinget i sidste samling, har jeg derfor optaget bestemmelser, der giver de centrale myndigheder adgang til at gribe ind i en konkret forureningssag. Sådanne bestemmelser vil stadig være indeholdt i lovforslaget, når dette genfremsættes i næste folketingssamling. Blandt de yderligere fordele, der vil være forbundet med gennemførelse af lovforslaget, kan jeg pege på, at kompetencen i sådanne sager, som nu ligger spredt hos en række forskellige organer, samles hos kommunalbestyrelser og amtsråd og på centralt plan i miljøstyrelsen. Man vil herved opnå en effektivisering og forenkling, som også denne sag har vist behovet for.

I den konkrete sag gør der sig imidlertid den særlige omstændighed gældende, at den udtømning af spildevand, som værket hidtil lovligt — d. v. s. med tilladelse fra en landvæsenskommission — har foretaget i Kjærgaard klitplantage, finder sted på et areal, som ejes af staten. Værkets privatretlige adkomst hertil har været en lejeaftale med staten, der fornyedes en gang om året. Omkring tidspunktet for udløbet af den seneste lejekontrakt i efteråret 1971 indledte jeg en række forhandlinger med værket angående forudsætningerne for indgåelse af en ny lejeaftale. Udgangspunktet for disse forhandlinger, som fandt forståelse hos Grindstedværket, var, at der fra statens side som ejer af arealet, hvorpå udtømningerne foregår, måtte være meget væsentlige inter-